

Novinky, ktoré nás v zákonoch prekvapili

LEGISLATÍVA

eKasa, register partnerov verejného sektora či znižovanie byrokracie. To sú veľké zmeny zákonov v uplynulom roku.

Juraj Medvec

juraj.medvec@mafrasllovakia.sk

@hn

Zmeny v Trestnom zákone a Trestnom poriadku, v dôsledku ktorých napríklad sudcovia môžu vypočúvať svedkov aj cez video, alebo novinky v protischránkovom zákone. Tie zase spôsobili „prevrat“ v odhaľovaní skutočných vlastníkov firiem obchodujúcich so štátom. Na podobné prevratné zmeny v legislatíve bol uplynulý rok naozaj bohatý. Právnikov sme sa preto spýtali, ktoré zmeny zákonov, najmä v druhej polovici roka 2019, považujú za kľúčové. Z novínok sme vybrali tie najrelevantnejšie.

1. ZÁKON O REGISTRII PARTNEROV VEREJNÉHO SEKTORA (Účinnosť od 1. 11. 2019)

Advokát

Ján Sopiak

z advokátskej kancelárie Staněk Vetrák & Partneri:

Veľká novela zákona o registri partnerov verejného sektora zohľadňuje najmä potreby aplikáčnej praxe a znižuje značnú administratívnu záťaž súvisiacu so zápisom v registri partnerov. Novela priniesla jasnejšie vymedzenie subjektov, na ktoré sa zákon vzťahuje, a zaviedla spoločnú a nerozdielnú zodpovednosť štatutárneho orgánu pri porušení povinností. Stanovila tiež dátum, ku ktorému je potrebné overiť identifikáciu konečných užívateľov. Tým je 31. december. Významným prínosom tejto novely je zmena v definícii vrcholového manažmentu, ktorý sa zapisuje do registra. Za člena vrcholového manažmentu sa po novom považuje už iba štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu.

Právnik

Šimon Hudák

z advokátskej kancelárie Poláček & Partners:

Ide o novelu známeho „protischránkového zákona“. Jednou z najvýraznejších zmien je no-

vá definícia verejného podniku. Ide predovšetkým o energetické spoločnosti, ktoré konajú na trhu ako bežný podnikateľ. Účasť štátu v energetických spoločnostiach má za následok to, že aj zákazníci energetických spoločností mali povinnosť registrovať sa do registra partnerov verejného sektora. Novela priniesla nový inštitút hodnota a trvanie zmluvy či sprísnila súdne konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov týkajúcich sa konečného užívateľa výhod. Novela tiež prináša pre podnikateľov zníženie administratívnej záťaže v podobe zjednodušenia procesu verifikácie a registrácie konečných užívateľov.

2. ZÁKON PROTI BYROKRACII (Účinnosť od 1. 9. 2019)

Šimon Hudák:

V priebehu roka 2019 sa po druhý raz výrazne znížila administratívna záťaž fyzických a právnických osôb využívaním informačných systémov verejnej správy. V júni parlament schválil novelu zákona proti byrokracii. Rozšíril sa tak rozsah údajov evidovaných v informačných systémoch verejnej správy, ktoré už fyzické a právnické osoby nebudú musieť predkladať orgánom verejnej moci v papierovej podobe.

Ján Sopiak:

Prijatie zákona proti byrokracii značne uľahčilo fungovanie vecí a zľahčilo príliš zdĺhavý a často nepríjemný styk s úradmi. Po novom nie je potrebné žiadať potvrdenie o návšteve školy, keďže úrady si potvrdenia overia cez informačné systémy verejnej správy. Rovnako aj pri odpisoch z registra právnických osôb sa pridáva register nadácií, občianskych združení, neinvestičných fondov, neziskových fondov a organizácií s medzinárodným prvkom.

3. ZÁKON O POUŽÍVANÍ ELEKTRONICKEJ REGISTRAČNEJ POKLADNICE (Účinnosť od 1. 7. 2019)

Šimon Hudák:

Schválením novely zákona o používaní elektronickej registračnej pokladnice vznikla povinnosť online pripojenia všetkých registračných pokladníc k databáze Finančnej správy. To znamená, že Finančná správa bude mať okamžite informáciu o nákupe. Novela zákona zaviedla nový pojem pokladnica eKasa. Pod týmto pojmom sa rozumie online

Uplynulý rok priniesol množstvo zmien do nášho právneho poriadku, s ktorými sa podnikatelia museli vyrovnávať.

ILUSTRÁČNÁ SNÍMKA: DREAMSTIME

„
Zavedením eKasy sa rozšíria možnosti pre podnikateľov. Pokladnicou nemusí byť len registračná pokladnica, ale aj mobil či tablet.

registračná pokladnica a virtuálna registračná pokladnica. Zavedením eKasy sa rozšíria možnosti pre podnikateľov, keďže pokladnicou nemusí byť len elektronická registračná pokladnica, ale aj mobil či tablet. Vydaný doklad z registračnej pokladnice bude totiž zaevidovaný na centrálnom úložisku eKasa.

Ján Sopiak:

Od apríla 2019 majú všetky hotely, reštaurácie, kaviarne a čerpacie stanice povinnosť používať registračné pokladnice s online napojením na portál Finančnej správy. Od júla 2019 sa to týka všetkých subjektov.

EKASA

Všetky firmy majú povinnosť prejsť od 1. 1. 2020 na používanie eKasy.

4. ZÁKON O VEREJNOM OBSTARÁVANÍ (Účinnosť od 1. 8. 2019)

Ján Sopiak:

Novela zákona o verejnom obstarávaní priniesla zvýše-

nie a zjednotenie finančných limitov bez ohľadu na bežnú dostupnosť. Zrušilo sa dvojobáľkové predkladanie ponúk už aj v nadlimitnom zadávaní zákaziek. Zaviedol sa zákaz obstarávať stavebné práce cez trhovisko a možnosť pri vyhodnotení ponúk uplatniť takzvaný super-reverz.

Pribudla ďalšia súhrnná správa o zákazkách, na ktoré sa nevzťahuje zákon o verejnom obstarávaní a zaviedla sa povinná elektronizácia. Pri nej je potrebné zadávať všetky nadlimitné a podlimitné zákazky výlučne elektronicke.

5. ZÁKON O OBČIANSKYCH PREUKAZOCH (Účinnosť od 1. 12. 2019)

Šimon Hudák:

Každý občan s trvalým pobytom na našom území by mal mať do konca roka 2021 elektronický občiansky preukaz s čipom. Tento doklad ako jediný umožní prístup k zdravotnej dokumentácii z elektronickej zdravotnickej knižky občana. Ďalšou novinkou je možnosť vydať občiansky preukaz aj deťom mladším ako 15 rokov. Tým bude slúžiť ako cestovný doklad. Štát tiež vydá občiansky preukaz s čipom občanom, ktorí nemajú trvalý pobyt na Slovensku. Tieto doklady polícia začala vydávať od začiatku decembra.

6. TRESTNÝ ZÁKON (Účinnosť od 1. 8. 2019)

Ján Sopiak:

Veľkou a významnou zmenou prešli oba trestné kódexy. Novela Trestného zákona priniesla nový trestný čin falšovania a vyhotovenia nepravdivej zdravotnej dokumentácie. Reaguje na absenciu trestnoprávnej zodpovednosti za manipuláciu s údajmi, ktoré sú obsiahnuté v zdra-

votnej dokumentácii. Druhou významnou zmenou je vypustenie možnosti súdu, aby rozhodol o absolútnom doživotnom treste, teda o treste odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného prepustenia. Ďalšími zmenami sú započítanie času zadržania do výkonu trestu odňatia slobody a doplnenie primeraných povinností v rámci probačného dohľadu. Novinkou je aj rozšírenie skutkovej podstaty trestného činu nepovolenej výroby liehu o nový objekt, ktorými sú tabak a tabakové výrobky. Zmenila sa aj definícia pokračovacieho trestného činu či úprava definície pojmu „detská pornografia“.

7. TRESTNÝ PORIADOK (Účinnosť od 1. 8. 2019)

Ján Sopiak:

Novelou Trestného poriadku sa rozširuje okruh trestných vecí, v ktorých zákon na prvom stupni umožňuje rozhodovanie samosudcom. Zakotvil aj, že samosudca koná aj o prečinoch a zločinoch, okrem obzvlášť závažných zločinov, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 rokov. Novinkou je tiež rozšírenie použitia videokonferenčných zariadení. Umožňuje tak vypočúvať ľudí mimo obvodu orgánov činných v trestnom konaní.

8. ZÁKON O OCHRANE OZNAMOVATEĽOV PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI (Účinnosť od 1. 3. 2019)

Šimon Hudák:

Nový zákon nahradil pôvodný z roku 2014. Zmenou prešli kompetencie inšpekcie práce pri ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Verejnosti sú známi aj ako takzvaní

whistlebloweri. Zriadil sa nový Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Nezavislý orgán bude poskytovať ochranu oznamovateľom a kontrolovať dodržiavanie zákona na tomto úseku. Rozšírila sa definícia závažnej protispoločenskej činnosti aj o trestné činy právnických osôb.

9. ZÁKON O DANI Z PRÍJMOV (Účinnosť od 1. 12. 2019)

Partner

Peter Varga

Advokátska kancelária Highgate Law & Tax:

Zákon o dani z príjmov sa novelizoval niekoľkokrát. Hlavná, vládna novela priniesla inštitút mikrodaňovníka, ktorý od roku 2021 zavádza pre podnikajúce subjekty kvalifikujúce sa na mikrodaňovníkov viaceré zvýhodnené daňové režimy. Ide napríklad o výhodnejšie odpisovanie majetku, flexibilnejšie uplatňovanie opravných položiek do daňových nákladov alebo ľubovoľné odpisovanie daňových strát. Mikrodaňovníkom môže byť každá podnikajúca fyzická alebo právnická osoba, ktorej ročné tržby nepresahujú 50-tisíc eur.

Novela zaviedla aj vyššiu hranicu na platenie preddavkov na daň z príjmov pre fyzické aj právnické osoby, výhodnejšie odpisovanie daňových strát, nové typy oslobodení od zdaňovania nepeňažných príjmov pre zamestnancov, novú odpisovú skupinu takzvaných eko áut ako aj vyšší nezdaniteľný základ dane pre zamestnancov či podnikajúce fyzické osoby.

Druhá, poslancská, novela priniesla novú 15-percentnú sadzbu dane pre firmy s ročnými tržbami nižšími ako 100-tisíc eur ako aj pre podnikajúce fyzické osoby s ročnými príjmami do 100-tisíc eur.